

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-490/16

A.S.
prieš
Slovėnijos Respubliką

(*Vrhovno sodišče* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 – Valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymas – Nepaprastai didelio skaičiaus trečiųjų šalių piliečių, siekiančių gauti tarptautinę apsaugą, atvykimas – Valstybės narės viešosios valdžios institucijų organizuojamas sienos kirtimas siekiant tranzitu vykti į kitą valstybę narę – Įsileidimas dėl humanitarinių priežasčių – 13 straipsnis – Neteisėtas išorės sienos kirtimas – 12 mėnesių terminas, skaičiuojamas nuo neteisėto sienos kirtimo dienos – 27 straipsnis – Teisių gynimo priemonės – Teisminės kontrolės apimtis – 29 straipsnis – 6 mėnesių terminas, skirtas perdavimui įvykdyti – Terminų skaičiavimas – Skundo pateikimas – Stabdomasis poveikis“

Santrauka – 2017 m. liepos 26 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas

1. *Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija – Prieglobsčio politika – Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai – Reglamentas Nr. 604/2013 – Skundas dėl sprendimo perduoti tarptautinės apsaugos prašytoją – Galimybė remtis atsakomybės kriterijaus dėl neteisėto išorės sienos kirtimo klaidingu taikymu*

(*Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 604/2013 19 konstatuojamoji dalis, 13 straipsnio 1 dalis ir 27 straipsnio 1 dalis*)

2. *Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija – Prieglobsčio politika – Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai – Reglamentas Nr. 604/2013 – Atvykimas ir (arba) buvimas – Trečiųjų šalių piliečių įsileidimas į valstybę narę, kad jie tranzitu keliautų per jos teritoriją tam, kad kitoje valstybėje narėje pateiktų tarptautinės apsaugos prašymą – Situacija, laikytina neteisėtu išorės sienos kirtimu – Nepaprastai didelio skaičiaus trečiųjų šalių piliečių, siekiančių gauti tarptautinę apsaugą, atvykimas – Poveikio nebuvimas*

(*Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 604/2013 13 straipsnio 1 dalis*)

3. *Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija – Prieglobsčio politika – Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai – Reglamentas Nr. 604/2013 – Skundas dėl sprendimo perduoti tarptautinės apsaugos prašytoją – Įtakos terminui, kuris yra atsakomybės kriterijaus dėl neteisėto išorės sienos kirtimo taikymo sąlyga, nebuvimas – Įtaka sprendimo perduoti vykdymo termino eigos pradžiai*

(Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 604/2013 7 straipsnio 2 dalis, 13 straipsnio 1 dalis, 27 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnio 1 ir 2 dalys)

1. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, 27 straipsnio 1 dalis, siejama su šio reglamento 19 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad tarptautinės apsaugos prašytojas, skūsdamas jo atžvilgiu priimtą sprendimą dėl perdavimo, gali remtis šio reglamento 13 straipsnyje įtvirtinto atsakomybės kriterijaus dėl neteisėto valstybės narės sienos kirtimo klaidingu taikymu.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas 2016 m. birželio 7 d. Sprendimo *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409) 61 punkte nusprendė, kad tarptautinės apsaugos prašytojas, pateikdamas tokį skundą, gali remtis Reglamentas „Dublinas III“ III skyriuje įtvirtinto atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą kriterijaus klaidingu taikymu. Byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas, buvo tiesiogiai nagrinėjamas tik šio reglamento 12 straipsnyje nustatytas kriterijus. Vis dėlto Teisingumo Teismo toje byloje nurodyti motyvai *mutatis mutandis* taip pat taikytini dėl to paties reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nustatyto kriterijaus.

Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nurodytos aplinkybės, kad pagrindinėje byloje kita valstybė narė jau prisiėmė atsakomybę už konkretaus tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, svarbu pažymėti, kad pagal Reglamentas „Dublinas III“ 26 straipsnio 1 dalį apie sprendimą dėl perdavimo atitinkamam asmeniui galima pranešti tik tada, jei prašoma valstybė narė sutinka tokį asmenį perimti savo žinion arba atsiimti. Esant tokioms aplinkybėms neturi būti laikoma, kad teismine sprendimo dėl perdavimo kontrolė, kiek ji susijusi su šio reglamento III skyriuje nustatyty kriterijų taikymu, negalima, nes dėl to šio reglamento 27 straipsnio 1 dalis iš esmės netektų savo veiksmingumo.

(žr. 27, 29, 30, 33–35 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. Reglamento Nr. 604/2013 13 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad jei pirmosios valstybės narės valdžios institucijos, susidūrusios su nepaprastai dideliu skaičiumi trečiosios šalies piliečių, siekiančių tranzitu keliauti per jos teritoriją tam, kad kitoje valstybėje narėje pateiktų tarptautinės apsaugos prašymą, faktiškai toleravo trečiosios šalies piliečio, kuris netenkina šioje pirmoje valstybėje narėje nustatyty atvykimo sąlygų, atvykimą į jos teritoriją, turi būti laikoma, kad toks asmuo „neteisėtai kirto“ pirmosios valstybės narės sieną, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

Atsižvelgiant į tai, reikia priminti, kad pagal Reglamentas „Dublinas III“ 3 straipsnio 2 dalį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnį tarptautinės apsaugos prašytojo perdavimas atsakingai valstybei narei gali būti atliktas tik užtikrinus, kad suinteresuotajam asmeniui dėl šio perdavimo nebus realios grėsmės patirti nežmonišką ar žeminantį elgesį, kaip tai suprantama pagal šį 4 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *C. K. ir kt.*, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 65 punktą). Taigi, perdavimas negalėtų būti atliktas, jeigu dėl nepaprastai didelio skaičiaus trečiųjų šalių piliečių, siekiančių gauti tarptautinę apsaugą, atvykimo tokia grėsmė kiltų atsakingoje valstybėje narėje.

(žr. 41, 42 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)

3. Reglamento Nr. 604/2013 13 straipsnio 1 dalies antras sakinys, siejamas su šio reglamento 7 straipsnio 2 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad skundo dėl sprendimo perduoti pateikimas neturi įtakos šio 13 straipsnio 1 dalyje numatyto termino skaičiavimui.

Šio reglamento 29 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad tokio skundo pateikimas reiškia, kad šiose nuostatose nustatytas terminas prasideda tik tada, kai dėl šio skundo priimamas galutinis sprendimas, įskaitant, kai teismas, į kurį kreiptasi, nusprendžia Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, su sąlyga, kad tokiam skundui buvo suteiktas stabdomasis poveikis pagal to paties reglamento 27 straipsnio 3 dalį.

Pirma, dėl Reglamento „Dublinas III“ 13 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino reikia pažymėti, kad šio reglamento 7 straipsnio 2 dalyje teigiama, jog pagal to paties reglamento III skyriuje įtvirtintus kriterijus atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į padėtį tuo metu, kai prašytojas pirmą kartą valstybei narei pateikė tarptautinės apsaugos prašymą. Taigi šio reglamento 13 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama kaip reiškianti, kad valstybė narė, kurios išorės sieną neteisėtai kirtė trečiosios šalies pilietis, negalės būti laikoma atsakinga valstybe pagal šią nuostatą, jeigu 12 mėnesių terminas, skaičiuojamas nuo neteisėto tokios sienos kirtimo, jau buvo pasibaigęs tą dieną, kai prašytojas pirmą kartą valstybei narei pateikė tarptautinės apsaugos prašymą.

Šiomis aplinkybėmis skundas dėl sprendimo perduoti, kuris neišvengiamai pateikiamas vėliau, nei pranešimas apie tokį sprendimą ar tarptautinės apsaugos prašymas, dėl savo pobūdžio negali daryti kokio nors poveikio skaičiuojant Reglamento „Dublinas III“ 13 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą.

Antra, dėl Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino pažymėtina, kad, pirma, iš šio straipsnio skirtingų dalių tarpusavio ryšio ir, antra, iš to, kad šioje nuostatose nėra jokios informacijos apie šio termino pradžios momentą, matyti, kad joje tik patikslinamos perdavimo įvykdymo termino, nustatyto šio reglamento 29 straipsnio 1 dalyje, pasibaigimo pasekmės (pagal analogiją žr. 2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Petrosian*, C-19/08, EU:C:2009:41, 50 punktą). Vis dėlto Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje atsižvelgiama į galimo skundo pateikimo pasekmes numatant, kad 6 mėnesių perdavimo įvykdymo terminas prasideda tada, kai priimamas galutinis sprendimas dėl skundo ar peržiūros, su sąlyga, kad sprendimo vykdymas buvo sustabdytas pagal šio reglamento 27 straipsnio 3 dalį. Taigi tokio skundo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, dėl kurio buvo pripažintas stabdomasis poveikis, pateikimas reiškia, kad iš esmės perdavimo įvykdymo terminas pasibaigs tik praėjus 6 mėnesiams po galutinio sprendimo dėl šio skundo priėmimo.

Reglamento „Dublinas III“ 13 straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas laikomas šioje nuostatose nustatyto kriterijaus taikymo sąlyga, todėl turi būti užtikrinta, kad jo būtų laikomasi per atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, kurią užbaigus, jei reikia, galėtų būti priimtas sprendimas dėl perdavimo. Vis dėlto šio reglamento 29 straipsnio 2 dalis yra susijusi su sprendimo dėl perdavimo vykdymu ir gali būti taikoma tik jei tenkinamas perdavimo principas, t. y. ne anksčiau kaip tada, kai prašoma valstybė narė tenkina prašymą dėl perėmimo savo žinion arba atsiėmimo.

(žr. 49, 50, 52–54, 56–60 punktus ir rezoliucinės dalies 3 punktą)